

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6.50
 za en mesec " " " 2.20
 za Nemčijo odoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnistvu:
 Za celo leto naprej . K 22.40
 za pol leta " " " 11.20
 za četrt leta " " " 5.60
 za en mesec " " " 1.90
 S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Inserati:
 Enostolpna poltivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za več ko trikrat " 9 "

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisli se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniskega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Naši voditelji o položaju.

Dr. Šusteršič o položaju.
 Načelnika naše stranke poslanca dr. Ivana Šusteršiča je intervjuval poročevalec lista »Neue Freie Presse« o položaju. Poslanec dr. Šusteršič je podal sledečo izjavo:
 »Po moji sodbi je sedanja kriza zelo resna, resnejša, kakor navadna ministrska kriza, in sicer zato, ker se nahaja naša zbornica v neuglašenem stanju. Zbornica kaže znake starosti, vsled česar sodim, da v tem svojem stanju sploh ni sposobna, da vzdržuje kak političen sestav. Mogoče je, da se pod pritiskom političnih razmer še spoznamemo tako, da se sestavi nova vlada. Vsekakor sem pa prisiljen, da dvomim, če bi novi sestav več časa obstojal, in sicer zato, ker primanjkujejo politične moči. Odločila bo zdaj izključno krona. Pokazalo se bo, kako se razvije dogodka v bodočnosti. Naša stranka mirno čaka, kako se razvije položaj. Nikakega povoda nima, da opusti svojo rezervo.«

Dr. Korošec o položaju.
 Voditelj naše stranke na Štajerskem, poslanec dr. Korošec je nasproti poročevalcu dunajske »Reichspost« izjavil o položaju:
 »Kabinetna kriza znači parlamentarno krizo. Ljudska zbornica ni več sposobna, da nosi kak sistem, naj pride kakoršnakoli vlada. Položaj v zbornici je tako zmeden, zveze so tako nenaravne, da mora nastati v zbornici akutna kriza. Slovenska opozicija popolnoma mirno čaka, kako se razvijejo stvari in je za vse slučaje pripravljena.«

Nasproti poročevalcu lista »Die Zeit« je izjavil poslanec dr. Korošec o položaju:
 »Slovenci samoobsebi umljivo podzravljajo, ker je padlo tisto Bienertovo ministrstvo, ki se je trdovratno upiralo celo najskromnejšim kulturnim zahtevam našega naroda. Podzravljamo pa padec sedanje vlade tudi zato, ker je končno omogočeno, da pridemo iz sedanjega zmedenega parlamentarnega položaja, ki je škodoval sploh dostojnosti zbornice. Delali bomo na to, da se položaj takoj pojasni. Mogoči sta le dve možnosti da se ustanovi nova parlamentarna večina ali pa da se razpusti zbornica. Vladi, ki je že demisionirala, ne moremo dovoliti niti ene takozvanih državnih potrebščin, ne začasnega proračuna, ne bančne predloge, kakor tudi ne srbske trgovinske pogodbe. Ne ustrašimo se groženj, la se bo gospodarilo s § 14., ker danes ni nobeno ministrstvo mogoče, ki bi bilo dovolj drzno, da se posluži tega sredstva, ker bi bilo za vse čase nemogoče. Razpravi o poslovniki izpremembi ne nasprotujemo, ker tvori notranjo zadevo zbornice in ni v nikakih zvezi z vlado. Nasproti vsem poizkusom dati vladi, ki je demisionirala, to, česar pred demisijo ni mogla doseči, zastopamo stališče: nujnejša kakor vse takozvane državne potrebščine, je potreba, da se ozdravijo parlamentarne zadeve. Dokler se to ne zgodi, se tudi ne more misliti na to, da se reši dnevni red.«

Zrak se čisti.
 Dunaj, 13. grudnia 1910.
 Nad dve leti je baron Bienertth vzdrževal v parlamentu nenaravne razmere, nemški strankarski zistem. Mogoče je, da baron Bienertth izprva tega ni nameraval in da je sam že težko prenašal moreči zrak parlamentarne tme. Nevzdržljive pa so zanj postale razmere, ko se je po iniciativi dr. Šusteršiča ustanovila »Slovenska Jednota«, ki je korak za korakom zasledovala vlado in jej z odločno opozicijo prenela življenje. V živem spominu so

še burne razprave v bosanski banki, ki bi bila največja nesreča za bosanske kmete, ako bi dr. Šusteršič s svojim nujnim predlogom ne bil prekrizal mastnih računov ogrskih židov.

Zli duh barona Bienerttha pa je bil finančni minister dr. Bilinski od početka do zadnjega dne. Proti finančnemu ministru je ravno »Slovenski klub« vodil neizprosni boj. Vlada je opetovano ostala v zbornici v manjšini, toda kakor klošči so se držali ministri svojih sedežev. In tako je vlada prišla sedaj v največjo stisko. Ključ od položaja je imel v rokah »Slovenski klub« v proračunskem odseku s svojo obstrukcijo proti italijanski fakulteti. Spomladi je baron Bienertth odklanjal sploh vsak razgovor o slovenskih vseučiliških zahtevah. Ko pa mu je zaradi proračunskega provizorija tekla voda v grlo, moral se je pogajati z zastopniki jugoslovanskega vseučiliškega kluba. Gora je morala priti k preroku. Toda baron Bienertth je bil že zamudil priliko, ko je še mogel na splavu čez de-ročo reko. Poljaki so, da govorimo z Wolfom, Bilinskemu nastavili revolver na vrat. In to je sodu izšlo veho, baron Bienertth je moral odstopiti z vsem ministrstvom. Odlegla je mōra, ki je dušila in mučila parlament nad dve leti. Zrak se čisti, parlament pride do svoje veljave in po novem letu se zbornici predstavi novo ministrstvo. Prva naloga parlamenta in novega kabineta bode, da uredi državne in deželne finance s primernim finančnim načrtom. Mogoče je, da zopet pride na krmilo baron Bienertth. Toda novi kabinet bo do sostavljali novi močje, ki se bodo mogli naslanjati na novo, trdnejšo večino.

Izjava barona Bienerttha.
 Parlamentarna komisija češkega kluba je sklenila, da ministrov začetkom seje ne pozdravijo z običajnim krikom. In v istini je vladala nenavadna tišina, ko so ministri za baronom Bienertthom prišli v zbornico in zasedli svoje sedeže. Predsednik dr. Pattai prečita dopis ministrskega predsednika, da je cesar sprejel ostavko skupnega ministrstva in mu poveril uradne posle, dokler se ne sestavi novo ministrstvo.

Nato vstane baron Bienertth in prečita naslednjo izjavo: Zbornica je ravnokar čula, da je Njegovo Veličanstvo odobrilo ostavko skupnega ministrstva in mu poverilo uradne posle do sestave novega ministrstva. Ker je torej sedanje ministrstvo zbornici ustavno še odgovorno, zato prosim, naj zbornica čimprej reši one nujne preloge, ki morajo biti rešene še v tem zasedanju, kakor je to sklenil tudi zbor klubovih načelnikov. To so v prvi vrsti začasni proračun, trgovinska pogodba s Srbijo, nadaljšanje začasnega poslovnika in volitev delegacije. Zagotavljam zbornico, da bode vlada, dokler vodi državne posle, zastopala te predloge in z vsemi močmi podpirala delo visoke zbornice.

Koncem te izjave ploskajo krščanski socialci, poslanec Wolf zakliče: Poljakom vzemite revolver!

Današnja seja
 je trajala samo dve uri. Češki radikalni poslanec Kalina je odločno grajal postopanje predsednika dr. Pattaija v sobotni seji in zahteval, da se njegov ugovor zabeleži v zapisniku. Predsednik je ustregel govorniku in s tem je bila ta stvar končana.

Nato je govoril še zadnji glavni govornik dr. Š r a m e k o bančni predlogi. Ob 2. uri je zbornica končala tudi razpravo o nujnem predlogu poslanca Pacherja glede poštnih oficiantov.

Vseučiliški klub.
 Danes zvečer ob 6. uri se je sešel jugoslovanski vseučiliški klub pod predsedstvom poslanca Povšeta. Dr. Šusteršič naglašja, da so se glede vseučiliškega vprašanja razmere izpremenile, ker je odstopila vlada, s katero je

bil dogovorjen kompromis. Vprašanje je sedaj, ali naj zbornica reši začasni proračun. Ako se večina v odseku odloči, da se vprašanje italijanske pravne fakultete odloži, potem je za nas to najboljši uspeh v tem vprašanju za sedaj. Večina pa bode tudi vesela, ako more v pravem času še rešiti proračunski provizorij. Nezadovoljni bodo seveda samo Italijani, ako odsek sedaj ne reši vseučiliške predloge. Mogoče je torej, da jutri proračunski odsek reši provizorij, ki bi v petek prišel v zbornici na dnevni red. Ako zbornica jutri in v četrtek odobri še začasni poslovnik, utegne zadnja seja biti že v soboto. Srbska trgovinska pogodba prišla bi v razpravo po novem letu.

Ako pa bi, kar je neverjetno, večina v odseku zahtevala, da se najprvo reši italijanska pravna fakulteta, potem seveda opozicija z vsemi sredstvi prepreči ta namen. Opozicija tudi ne more dovoliti, da se to vprašanje odkaže pododseku, ker dogovor je postal ničeven v trenutku, ko je odstopila vlada kot kompascent.

Ostale parlamentarne novice.
 Sedanje poslovno Bienertthovo vlado so že začeli nazivati »Bienertthova vlada št. III.« in sodijo, da sledi Bienertthu št. III. vlada Bienertth IV. Bienertthu osebno takozvane večinske stranke niso gorke in ga zelo hvalijo. Poljaki sami so izjavili Bienertthu zapu-nico. Tudi gosposka zbornica se zavzema za Bienerttha. »Neues Wiener Tagblatt« registrira med poslanci razširjeno govorico, da sestavi novo vlado zopet Bienertth. Ostanejo Haerdth, Stürgkh in Weisskirchner, namesto Bilinskega in Dulebe postaneta ministra dr. Gląbinski in profesor Gorski.

Delegacijsko zasedanje.
 Za predsednika avstrijske delegacije, ki se sestane 28. t. m., bo izvoljen dr. Bärnreither.

Rekrutni kontingent za leto 1911.
 Brambovsko ministrstvo zahteva za leto 1911. rekrutov za armado in mornarico 103.100 (naša državna polovica 59.024), za deželno brambo pa 19.240.

Slovanski vestnik.

sl **Ruska дума.** Ruska дума se nahaja v nemogočem položaju. Štiri leta že deluje in govori, a ne more storiti in povedati ničesar. Sedaj imajo na Ruskem že takozvano tretjo duma. Prva дума, ki se je zbrala po revoluciji, je imela ogromno opozicijsko večino. Vlada jo je razgnala in razpisala nove volitve. Druga дума je bila tudi po veliki večini opozicijska. Vlada jo je zopet razgnala in poslance socialno-demokratske stranke je celo poslala v Sibirijo. Z vsem mogočim vladnim pritiskom je sedanja tretja дума po veliki večini zmerna in vladna. Prevladuje in odločilni vpliv ima v nji celo skrajno reakcijski element. Slednjič je pa tudi tem poslancem pošla potrpežljivost, ker vidijo, da tratio zaman svoj čas. Vsako količkej važnejšo predlogo jim odbije državni svet ali pa se izjavi minister, da je ne bo predložil v potrjenje. Sklepati smejo samo o bagatelah, kakor o neznačnem povišanju državne podpore za kako gimnazijo in tako dalje. Poslanci ruske dume nameravajo vsi skupaj odložiti svoje mandate. S tem bi seveda cela ruska konstitucija prišla do absurda.

sl **Razburjenje med Poljaki.** V Poljskem kolu na Dunaju je zavladovalo med Poljaki veliko razburjenje. Vzrok je sledeči: »Neue Freie Presse« je prinesla natančno poročilo o neki seji predsedništva Poljskega kola z obema poljskima ministroma in celo vsebino posameznih govorov. Navzoči so bili pri dotični seji samo oba poljska ministra, predsednik Poljskega kola dr. Gląbinski in trije podpredsedniki. Vsi so se zavezali s častno besedo, da o tem po-

svetovanju ne povedo nikomur niti besedice ne. Drugi dan je pa že prinesla »Neue Freie Presse« dotično poročilo. Gląbinski je sklical drugo sejo teh oseb in vsi so zatrjevali, da so nedolžni in nobeden ni hotel biti izdajalec.

sl **Značajnost češkega naprednjaka.** Knjigotiskar Hrastina v Valaškem Mezeriču je povedal na sokolskem izletu, da mu je tamošnji dekan Gillig ponujal 35.000 kron, da bi se dal pridobiti za katoliško politiko. Toda on — tako je trdil — ni maral tega denarja, ker smatra klerikalizem za najbolj pogubno strujo, za strujo, katero je treba na vsak način pobijati. Kmalu potem je prinesel brnski »Illas« doslovni dopis, v katerem prosi ta protiklerikalni junak za delo pri Orlih. In še za kakšno delo prosi! Vprašal je Zvezo Orlov, naj mu blagovoli sporočiti, če si morda ne želi reklamnih plakatov v petih barvah na način sokolskih plakatov. Ako mu Zveza naznani, da jih želi, je pripravljen ji prav po ceni narediti take plakate, na katerih se bo izražala ideja in stremljenje katoliških Orlov. — Torej za 35.000 kron gospod Hrastina ni maral prodati svojega prepričanja, a za nekaj kron zaslužka dela rad reklamo za katoliške Orle.

sl **Bosanski narodni zastopniki.** Radi turškega bajrama in katoliškega ter pravoslavnega Božiča mora odgoditi bosansko-hercegovski sabor svoja zasedanja od 10. t. m. do 16. prosinca 1911. Med temi prazniki bi imeli narodni zastopniki pobirati svoje dnevnice. Za 36 dni praznikov bi dobil vsak poslanec 440 kron, ker so dnevnice po 15 kron na dan. Toda saborski predsednik gosp. dr. Bašagič je vplival, da so se poslanci za ta čas dnevnice odrekli in tako prihranili deželi 60.000 kron.

sl **Slovaški mučenik župnik Hlinka** je sprejel na svoj godovni dan deputacijo, ki mu je prišla čestitat v imenu slovaškega naroda in ki mu je darovala mašno obleko, katero so stkale in zvezle slovaške žene. Za to mašno obleko je napravil načrt znameniti slikar Jožef Uprka. Ta obleka je gotovo edina svoje vrste ter jo bodo fotografirali in priobčili sliko v časnikih. Namerava se krasno delo razstaviti na kaki umetno-industrijski razstavi, da vidi delo slovaške žene tudi širša javnost. Za povzdigo slovaškega umetnega venzenja se je na inicijativno navdušenega slovaškega narodnjaka Viljema Pauliny osnovalo društvo »Lipa«, ki ima nalogo gojiti slovaško domačo industrijo ter varovati vezeninam v inozemstvu slovanski značaj. Doslej je namreč vse vezenine prodajalo takozvano Izabelino društvo kot ogrske izdelke brez natančnejše označbe.

sl **Tehnološki obrtni muzej v Krakovu se podrl.** Iz Krakova poročajo 10. t. m.: Včeraj ponoči se je podrl zadnji del novega mestnega tehnološkega obrtnega muzeja, ki so ga skoro že dozidali. Izmed ljudi se ni nihče ponesrečil. Kaj je vzrok nesreči, se še ne vé. Škode je več 100.000 kron.

Davek na pivo in učiteljske plače.

Hudo vprašanje je razburjalo nižjeavstrijski deželni zbor v zadnjem zasedanju. Pa tudi v drugih deželnih zborih so se pojavili podobni načrti, ki so dvigali veliko viharja in razburjenja.

Učitelji zahtevajo povišanje plač. To vprašanje je vedno in po vseh deželah na dnevnem redu. Nižje avstrijski deželni zbor je hotel dobiti denarja za povišanje učiteljski plač z novo naklado na pivo. Opozicijski poslanci, zlasti socialni demokrati so pa temu burno nasprotovali. Slednjič se je deželnozbornska večina ustrašila viharja socialnih demokratov in opozicije med lastnimi pristaši in raje opustila povišanje učiteljskih plač, kakor pa da bi povišala naklade na pivo.

Mi si sicer ne obetamo v zadevi ljudske treznosti nobenega posebnega uspeha od povišanja naklad na opojne pijače, vendar smo pa tega mnenja, da kdor učiteljem prizadeva več dela, naj tudi več plačuje za njihovo vzdrževanje. Brez dvoma pa ovirajo delovanje šole v znatni meri opojne pijače, ki so vzrok, da prihajajo na svet duševno slabo razviti otroci in ki povzročajo mnogo surovosti med ljudstvom. Kdor prodaja in zavživa te pijače, naj torej tudi več prispeva za šole.

Naravnost nesramni so bili pa slavospevi, katere so pri tej priliki delali socialni demokrati na pivo, katero so proslavljali za kruh revežev.

Na Češkem so sedaj krčmarji v srečnem položaju. Zaradi nemške obstrukcije ne more češki deželni zbor pobirati doklad od piva. Seveda ni pivo zaradi tega nič cenejše. Ko se je pričakovalo, da se v deželni zbor pobotajo Čehi in Nemci, so se te novice krčmarji grozno prestrašili. Zbralo se jih je skupaj več tisoč in so prihruli nad deželne poslance ter kričali na vse grlo, naj se jih za božjo voljo usmili in se pripravijo med sabo še dalje, da bodo krčmarji lažje med tem spravljali dobičke. Seveda odirajo krčmarje temu primerno zopet razni pivovar-narji, ki si pridobivajo milijone iz ljudske neumnosti. Od vsega tega ima torej slednjič dobiček samo krvosos veliki kapitalizem.

To se kaže zlasti v naši Bosni. V Bosni je samo par pivovaren, katerih lastniki so v najbližji zvezi z vladnimi krogi ali pa imajo delnice deloma celo razni visoki uradniki. Novih pivovaren vlada ne dovoli, tuje pivo, ki se ne prideluje v Bosni, je nezgodno drago. Ljudje morajo piti brozgo iz dotičnih pivovaren za visoko ceno in delničarji spravljajo v žepo ogromne dobičke. Naj bi se vsaj dovolile konkurenčne pivovarne, da bi ljudje imeli stvar bolj poceni in da bi ves dobiček ne šel v žepo gotovih gospodov.

Največje industrialno podjetje v Galiciji je Götzova pivovarna. Mladi Nemeč Götz je prišel v Galicijo skoraj suh. Ustanovil je pivovarno, ki se je v nekaj desetletjih razvila v ogromno podjetje. Götz si je nabral strašno premoženje in je mnogokratni milijonar. Vlada ga je za njegove zasluge za revno deželo Galicijo povzdignila v baronski stan in imenovala za ude avstrijske gosposke zborov. Nekaj milijonov Poljakov je pa revščina pregnala v Ameriko in na stotisoče jih gre vsako poletje za zaslužkom na Nemško.

Liberalni bojni klic v Istri.

V »Narodu« od torca se je zopet oglasil koperski dopisnik, ki je pred kratkim na istem mestu napadel profesorja Matka Mandiča, ker je na shodu v Šmarju govoril tako, kakor se edino spodobi zastopniku slovenskega katoliškega kmečkega ljudstva. Ta liberalni modrijan se je sedaj spravil tudi nad deželnega poslanca nadučitelja Valentiča, ki je pri banketu ob blagoslovljenju nove šole v Dolini v svojem govoru ožigosal napadalec profesorja Mandiča v »Narodu« kot podleža in izdajalca. Ta počat koperskega liberalnega dopisnika seveda jako peče in bi ga rad izbrisal — a kaj, ko pa mora blagoslovljati tam, kjer bi rad preklinjal. Sam namreč pravi, da je politična poštenost Mandičeva nedotakljiva in zaslužen za primorske Slovence in Hrvatje prevelike in izven vsakega dvoma. O g. poslancu Valentiču pa pravi, da je dober in vreden učitelj, vnet narodno-gospodarski organizator in delaven rodoljub. K tej karakterizaciji bi mi le še pristavili, da sta ta dva moža tudi koncilijantna, kar je pač ravno s stališča slogaštva, ki ga tako vneto zagovarja koperski dopisnik, najmanj, kar se more zahtevati od ljudskega zastopnika. A tu ravno zajec tiči: Poslanci — pa bodisi tudi katoliški duhovnik — morajo razumeti »slogo« tako, da se sme liberalizem in očito brezverstvo šopiriti in širiti neovirano — odkrito in prikrito, a kdor čuti in misli katoliško ne sme pod neopustljivim »slogaškim smrtnim grehom« niti dihniti. Vsaka pošena slovenska ljudska beseda se razpne na sramotni križ »intransigentnega klerikalizma«, kakor se izraža koperski liberalec, in vsakega takega grešnika se skuša brezobzirno ubiti — ne samo politično, marveč tudi gospodarsko in osebnostno. Edinjaško - slogaška klika tu ne pozna nobenega ozira in nobe človečnosti, za kar bi lahko mnogo zgledov navedli. »Narodov« dopisnik grozi: Nobenih koncesij več intransigentnemu klerikalizmu, liberalna potrebnost ima svoje meje tam, kjer bi politika naših poslancev postala dekla klerikalizma. Hočemo, da se nadaljuje v dosedani smeri ali pa gredo naša po-

ta narazen! In zakaj vsa ta krvava grožnja? Samo zato, ker se je profesor Matko Mandič kot slovenski kmečki zastopnik izjavil za kmečko gospodarsko politiko in čisto logično dal priznanje tistim, ki to politiko najuspešneje zastopajo t. j. Slovenskemu klubu in njegovemu načelniku in ker je dalje kot katoliški duhovnik in zastopnik katoliško mislečega in čutečega slovenskega istrskega ljudstva dal skromnega duška čisto naravnim in samo ob sebi umevnim čustvom z ozirom na žalitev očeta katoliškega sveta od strani žida Nathana. Ker je torej protestiral proti temu tipu židovstva, ki je kost od kosti in duh od duha onih nasilnikov, ki v Trstu in v Istri v imenu Italijanstva tako nezaslišano teptajo pravice Slovencev in Hrvatov. Sedaj pa primerjajmo ob tem skromnem ljudskem in katoliškem izlivu liberalne izbruhe proti ljudski in gospodarski politiki naših poslancev, primerjajmo ta podla sumničenja, s katerimi obkladajo liberalni petelinji poslance narodnega ljudskega programa. Primerjajmo končno ta pojav ljudske duše s ferraškimi orgijami, ki so jih vprizarjali edinjaški slogaši v in izven svojega lista. Da, tudi naše mnenje je, da je skrajni čas, da se napravi konec tej nesrečni slogi, ki je v mutasto sužnost vkovala istrsko duhovščino in vedno bolj vihti bič celo nad sivimi glavami onih mož, ki so šli v boj za narodne pravice s čistim idealom v srcu in se tudi danes še čutijo eno z ljudstvom. Konec naj se napravi liberalnemu mladinskemu terorizmu v Istri, ki ne pozna drugega nego svoj telesni blagor, svoje vladohlepje, svoje materialistiško - svobodomiselnost, nje, ik ga bratijo s svetovnim židovstvom. Proč s slogaško temo, da ljudstvo vidi in — sodi!

Književnost.

* Črna žena. Zgodovinska povest. Priredil Javoran. Ljubljana 1910. Založila »Katoliška Bukvarna«. — Tako zanimive povesti pač še ni izdala »Katoliška Bukvarna«, kakor je ta-le! Godi se v času bojev s Turki in kmečkih puntov na Gorenjskem blizu rajskega Bleda. Pripovedovanje je tako živo, da se ti zdi, da sam doživljaš te dogodke, kmečki značaji kakor iz krvi in mesa, tedanje razmere pa so opisane verno in tako, da nam stopajo oni časi pred oči res, kakršni so bili. Gre se za gorenjskega kmeta Franceta, ki je, ko je služil za vojaka, spoznal neko ciganko Nigano, ki ga je strastno ljubila in katero je vzel za ženo, a je imel veliko z njo pretrpeti, ker je bila ciganska princesa in mu je vedno uhajala in izginila. Meneč, da je umrla v nekem hlevu, ki so ga Turki zažgali, je vzel drugo ženo Zalko. Nigana pa se kar naenkrat pojavi na Gorenjskem kot črna žena in povzroči veliko strahu; France pa se ojnatači, jo gre iskat in spozna, da je njegova žena. Odide z njo na Hrvaško, tu mu pa Nigana zopet uhaja, on iz žalosti gre zopet služiti vojake, nato pa pride kot vojak na Gorenjsko v svojo bivšo domačijo, kjer se je pojavil kmečki punt. Sem pa pridejo tudi Turki in z njimi Nigana, ki vzame pri neki priliki konec, ko kmetje razstrele skale, da se zvale na Turke. France se vrne zopet k svoji Zalki in živi srečno do konca. Ta tako mikavna povest je polna pristnih kmečkih značajev, med njimi navihani možiček Štefulček iz Kroke, ki se dela gluhoga, kadar mu kaj prav ni, opisujejo se naši gradovi in življenje v njih, burno vojaško življenje v oni dobi, kmečke navade in šege ter tedanji krvavi boji in pohodi. »Črna žena« bo za naše ljudstvo najprijetnejše razvedrilo v zimskih dneh in vsako družbo bo z njo obogatelo za knjigo, ki se bo povsod z največjim zanimanjem brala. — Cena broširani knjigi 1 K 40 vin., vezani 2 K, po pošti 20 vinarjev več.

* C. Gogolj: »Taras Buljba«. Povest. Iz rusčine prevedel Vladimir Levstik. V Ljubljani 1910. Založil Jos. Dežman. Tiskala »Zadružna tiskarna«. »Taras Buljba« je bil že pred davnim časom preveden na slovenski jezik in je zagledal luč sveta v starih letopisih »Slovenske Matice«. Takrat je vladala pri nas v leposlovju še romantična struja, h kateri se je nekoliko bolj prilegal »Taras Buljba«, kakor pa k današnjemu času. Ta povest je plod takozvane ukrajinomanije, ki je vladala svoj čas v ruskem, rusinskem in poljskem leposlovju. Ta je bila pa zopet odmev romantike, ki je vladala po Evropi. V današnjih časih nam pa zveni ta povest, kakor pravljica iz otročjih let. Pisatelj so slikali Ukrajino in kosaštvo ne kakor je bilo v resnici, ampak skozi okna romantike, ki jim je vladala v duši. Step, široka, pole, Zaporoski, Tatarji, v tem okvirju se je za-

mogla domišljija gibati nebrzdano in stvariti svoje slike. Toda zgodovinska preiskavanja so dokazala, da kosaštvo nikakor ni bilo tako poetično, kakor so je slikali pisatelji. Dalo bi se primerjati z našim rokovnjaštvom, seveda se je razvijalo v veliko večjem slogu in v veliko bolj divji obliki. »Taras Buljba« se čita prijetno in krepke postave junakov povesti bodo ugajale domišljiji mladega čitatelja. Stilstično se prevod nekoliko preveč naslanja na izvirnik in jezik vsled tega ni več tako tekoč in domać, kakor v izvorniku. Buljba se piše v slovenskem jeziku pravilno z navadnim l brez j. Pisateljevo ime stoji v slovenskem prevodu pisano: Gogolj; (lj) je na vsaki način napačno, ker se v ruščini izgovarja kot naš l. Menda bi se pravilno pisalo Hohol, ker je pisatelj Rusin in Rusini izgovarjajo tako. Ako pišemo češka imena Hovorka, Horak, a ne Govorka, Gorak, zato ker Čehi tako pišejo in govore, bi morali tudi rusinska imena pisati s h. Nepravilno se mi zdi tudi pisati kazak, ker bi v tem slučaju morali pisati tudi Maskva. Beseda kozak je rabljena predvsem med Rusini in je šele od njih prešla k Velikorosom. Rusini pa ne poznajo takozvanega akana. Tudi oblika koševoj po slovenski slovnici ni pravilno, ker mi ne poznamo pridevnikovih končnic na oj. Pri lastnih imenih, kakor Tolstoj, bi morala kazalo obdržati prvotno obliko, nikakor pa pri navadnih pridevnikih, kakor je koševoj, ker potem bi morali tudi pisati malodaj. Koševoj je načelnik koša ali vojnega taborja.

Abstinenci vestnik.

sl »Slawisches Tagblatt«. Na Dunaju je pričel nedavno izhajati dnevnik pod zgoraj navedenim naslovom, ki hoče zagovarjati slovenske zadeve in se močno usiljuje tudi našim pristašem. Kako zagovarja slovanstvo, o tem imamo zanimiv pogled v eni zadnjih števil. Državnozborski poslanec Jud Braiter, ki je eden najgrjih ljudi, kar jih premore Galicija, živi samo od škandalov in izdaja v Lvovu nek listič najgrje vrste, kar jih sploh izhaja v Avstriji, je priobčil v tem dnevniku strašansko dolg uvoden članek pod naslovom: »115.000 ljudi brez kruha!« V tem članku se poteguje s strašno vnetostjo za židovske krčmarje, ki bodo po novi postavi, katero je sklenil deželni zbor, zgubili svoj umazani zaslužek. Pomislite vendar! Doslej je bilo v Galiciji 30.000 krčm, odsej jih bo pa samo 10.000. Pa tudi izmed teh 10.000 krčmarjev jih bo 3000 novih. Torej 23.000 židovskih pijavk, ki so doslej ljudstvo zastrupljale z žganjem, bo sedaj zgubilo ta zaslužek. Ako se računata, da pride na eno rodbino vsaj pet oseb, je izračunal poslanec Braiter, da bo sedaj 23.000 rodbin ali 115.000 oseb brez kruha. Potem pa poziva Slované, naj se bore zoper to krivico in menda prisilijo vlado, da bo prevzela dotične ljudske pijavke v svojo oskrb.

sl Nesrečni žganjarji. Usoda nesrečnih galicijskih žganjarjev je dobila svoj odmev tudi v državni zbornici. Židovski poslanec Mahler je spustil zanje dolgo govoranco in pozival vlado, naj se zavzame za ljudi, katere je zadela taka nesreča. Judje zahtevajo, da bi se jim dajale doživotne rente iz onega državnega zaklada, ki je namenjen v podporo kmetom, ako jih zadejejo vremenske neizgode! Ko je Mahler v temnih barvah slikal žalostno usodo teh ljudi, mu je zaklical poslanec Stapinski: Naj bi se le kmetom tako dobro godilo, kakor se tem židovskim žganjarjem.

sl Pravica občinam. Po novi deželni postavi imajo v Galiciji občine pravico, da določijo najmanjše število krčm, ki smejo biti v dotični občini, oziroma da krčme tudi popolnoma prepovedo. Posledica te postave je bila, da se je vkljub vsem mahinacijam Židov število krčm zmanjšalo za dve tretjini. Ta postava pomeni torej velik korak naprej. V Avstriji je to prvi slučaj, da je dežela sklenila tako postavo. Kar je mogoče v Galiciji, mora biti mogoče tudi pri nas. Seveda se je tam od strani abstinentov mnogo let poprej pripravljalo javno mnenje in bojevalo za to postavo.

Dnevne novice.

+ Kaj sodijo o položaju Lah. Dunajski poročevalec »Piccola« sodi, informiran od laških poslancev, o sedanjem položaju nekako sledeče: Baron Bienerth ostane zaupnik krone in zato tudi šef bodočega kabineta; najbrže se pa tudi kabinet sploh ne bo veliko izpremenil. Bienerthova demisija ni veliko več kakor komedija, inscenirana z namenom, da se rešijo državne

potrebščine in to zavoljo tega, ker se obetajo nekaterim strankam portfeli. Poljaki da so zdaj vprašanje kanalov postavili v kot in jim je le zato, da gre Bilinski in mu nasleduje Dulemba. Čehi pa da so zdaj pripravljeno odje-njati, kar se tiče češko-nemških sprav-nih pogajanj. Na mesto Weisskirch-nerja, kojega položaj se je zadnji čas poslabšal in kojega najvažnejša naloga za bodočnost bo, da skuša konsolidirati krščansko-socialno stranko, da bo stopil Čeh, krščanski socialci pa da bodo dobili menj nevaren resort. — Kakor rečeno, je to mnenje laškega lista.

+ Kako se Lahi vtikajo v naše notranje razmere. Ves svet ve, da tako za nikerne laške luknje ni v celi Evropi kakor je Zadar ali Zara, glavno mesto Dalmacije in v rokah najhujše iredente. V tem mestu ni človek, ako govori hrvaško, niti varen življenja, ker ima gospodujoča stranka organizirano sodro, kateri stoji vsikdar zvesto na strani in jo vodi mestna policija, »corpodi guardia«. To je naposled tudi naša c. kr. vlada uvidela in je sklenila na podlagi deželnozbornskega sklepa, da policijo s 1. januarjem 1911 podržavi. In glejte, za Lahe je to vprašanje tako važno, da je sam laški minister za zunanje zadeve di San Giuliano na letošnjem sestanku z Aerenthalom v Ischlu slednjega pregovarjal, naj se policija v Zadru ne podržavi! Aerenthal tega takrat ni obljubil, pač pa se je potem zavzel za to reč pri Aerenthalu, Bienerthu in Haerdltu laški poslanik na Dunaju d' Avarna, in je res dosegel, da se je odgodilo to vprašanje, dasi je bilo v Zadru za državno policijo že adaptirano poslopje. Ta vest je iz najboljšega vira in vlada vsled tega med hrvaškimi poslanci največje ogorčenje. Kraljeva laška vlada je v Avstriji vstanu sistirati sklepe deželnih zborov avstrijskih dežel, to je pač nečuvono! Če bo naša vlada tako pred iredento kapitulirala, ji vsi protirendentarski procesi ne bodo prav nič pomagali!

+ Čez 4 milijone K dvignjenih. Pod tem naslovom piše danes list mladov sledeče: »Čez 4 milijone kron dvignili so zadnje dni v ljubljanskem klerikalnem denarnem zavodu. Klerikalci so zaradi tega vsi iz sebe in se boje svojega popolnega gospodarskega poloma. Posebno vodja Ljudske posojilnice g. Kastelic je v velikih skrbeh. Mi nimamo nobenega povoda skrivati klerikalne grehe in bomo ravno tako brezobzirni, kot so klerikalci napravneprednjakom.« — Zlobni pisec teh vrstic sicer ne pravi, da se je ta svota dvignila iz Ljud. posojilnice, ali vendar je ta notica tako zavita, da mora vsakdo misliti, da se je dvignila ta svota iz tukajšnje Ljudske posojilnice. Kakor se nam pa iz omenjenega denarnega zavoda zatrjuje, ni bilo v tem mesecu niti 200.000 K vlog dvignjenih kar je pri takem velikem denarnem zavodu nekaj normalnega. Naši zavod se nimajo bati nikakih razkritij, pa pa naj bodo gospodje pri liberalni stranki lepo mirni in tihi, da ne bode mo primorani mi ne majhnih grehov njihovih denarnih zavodov brezobzirno razkriti.

— Gabriele d' Annunzio zopet vznemirja svet, naznanjujoč, da dokončal v samotni blizu Pariza novo dramo in sicer misterij: »Mučeništvo sv. Sebastiana«. Originalna bo ta re-baje zato, ker bo muke sv. Sebastiana predstavljala znana eksotična plesavka Ida Rubenstein, koje lepota j d'Annunzija nagnila, da je spisal »misterij svetega Sebastiana«. Treba b velikanske scenerije in podobne D' Annunzio je pač Jud in dela zdaj z svoj »misterij« tako reklamo, kako njegov brat v Semu, dr. Ehrlich svojim 606.

— Sprejem v viničarski tečaj na Grmu. Kmetijska šola na Grmu pride di za mladeniče iz vinorodnih krajev ki se hočejo praktično izvežbati v vsel potrebnih vinogradniških in trtničnih delih, praktični viničarski tečaj, ki b trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1911. V ta tečaj se sprejme 6 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti krstni list, oziroma domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu šole zadnji čas do 15. januarja 1911.

— Kmetijsko predavanje. V nedeljo dne 18. t. m. ob 11. uri dopoldn in ob 3. uri popoldne bo na Premu predaval deželni sadjarski inštruktor Humek o važnosti in povzdigi sadjarstva v tamošnji okolici.

— Nemška bojna ladja — v avstrijski bojni luki. Iz Pulja poročajo V petek je priplula v vojno luko nemška križarka »Hertha«. Ta križarka nahaja na poučnem potovanju z 20

mornaričnimi gojenci. Razun teh je na brodu še 24 častnikov in 350 mož. Na čast nemškimi gostom priredijo častniki naše mornarice v sredo v hotelu «Riviera» diner. Tudi moštvo nemške vojne ladje se bo v sredo pogostilo. Od tu odpluje križarka v Benetke. Čudno pri tem je, da so pustili to vojno ladjo priti popolnoma v vojno luko, medtem ko morajo navadno vse tuje vojne ladje ostati izven vojne luke. Nemci vendar niso tako zanesljivi, za kakršne se jih v tem slučaju ima. Ali morda oni ne morejo važnih točk fotografirati?

— **Z Brezji.** Dne 8. grudna se je zopet otvorila sezona naših društvenih prireditev. To pot so prvokrat stopile na oder naša dekleta. Igrale so »Sveto Nežo«, in reči se mora, da v zadovoljnost vseh; saj so pa samo že s svojo bogato obleko imponirale, ki so si jo večidelj same nabavile. Pa tudi svoje, nekatere ne lahke uloge, so posamezne kaj dobro izvršile. Vrh tega je veliko pripomogel k lepoti igre nov, s pomnomenimi kulisami opremljeni oder. Udeležba je bila obilna. V nedeljo, dne 11. decembra se je ista igra ponovila. Za novo pa pripravljamo »Pastirce in kralje«.

— **Društvo »Kamnik«** bo priredilo v nedeljo, 18. decembra, popoldan ob pol 5. uri igro »Revček Andrejček«.

— **Ženo in taščo zabodel.** Minolo sredo je v vasi Jrun blizu Zagreba čevljar Franjo Kunštek prišel pijan iz mesta. Žena, s katero ni živel v posebnem miru, ga je sprejela z očitki. To je pijanca tako razkačilo, da je zgrabil čevljarški nož in ž njim ženo trikrat zabodel. Na ženin krik je planila v sobo njena mati, a Kunštek je takoj tudi njo večkrat zabodel v prsi, nato pa zbežal. Težko ranjeni ženski so prevideli in prepeljali v bolnišnico, kjer bosta morda okrevali. Kunšteka so zaprli.

— **Časnikarske afere v bosenskem saboru.** V bosenskem saboru ne vlada posebna harmonija med poslanci in časnikarji. Poslanec dr. Mandić je minolo sredo v saboru javno kritiziral poročanje »Hrv. Dnevnika« in »Sarajevor Tagblatt«, nakar mu je poročevalec prvega iz časnikarske lože zaklical: »Gaurer!« Seveda je nastal velik vršč in poročevalec jo je hitro popihal. »Bosnische Post« pa je en dan poročala, da je srbski poslanec Majkić »svinčnik vrgele proč in hotel iti domu. Ta nedolžna opazka je Majkića tako ujezila, da je na hodniku v saboru napadel dotičnega poročevalca in ga hotel preteptati. Obe zadevi prideta menda pred sodišče.

— **Z Dunaja v Trst v šestih urah.** V soboto pri sprejemu avstrijskih inženirskih zbornic je dr. Gino Dompieri iz Trsta imel znamenit govor, v katerem je dokazoval, da bi vlak z lokomotivami, ki so drugod že v rabi z malim izboljšanjem proge prevozil lahko progno Dunaj - Trst v šestih urah. V ta namen se je izvolil posebni agitačni odbor.

— **Kmečke pogrebščine na Hrvaškem.** Med hrvaškim kmečkim ljudstvom je razvada pogrebščin zelo razširjena in utrjena ter so resni moške to reč že večkrat grajali. Kako občutno gospodarsko breme so take pogrebščine — brez ozira na drugo — priča notica v »Hrv. Slobodi«, ki našteva, koliko se je nedavno v Karlovcu na neki taki pogrebščini spilo in snedlo, namreč: deset velikih skled juhe z rezanci, rižem, kašo in zeljem; potem šestnajst funtov govedine, gnjati, klobas, 15 sirov in dve peči kruha. Vse to so seveda primerno zalili in popili šest steklenic žganja in 54 litrov vina. Pojedina se je vršila v sobi, v kateri je preje več mesecev ležal jetični pokojnik in bil tudi dejan na mrtvaški oder. — Žalibog, da so pogrebščine tudi med našim ljudstvom več ali manj v navadi.

— **Gospodom hotelirjem** priporoča popotnik te-le dve malenkosti: Na umivalni mizi naj bi bila škatljica s porcijonom Kaiserboraxa, ki ne bi stal en cel vinar ali pa mal košček mila, kakor se dobi v kopališčih, na primer v mestnem ljubljanskem. Strežaj pa, ki osnaži čevlje, naj bi vanje stresel nekoliko »Federweissa«, kadar so čevlji bili zmočeni. Z obojimi bi se v zelo mnogih slučajih zelo mnogo ustreglo prenočevalcem. Ali ne bi hoteli biti ljubljanski hotelirji prvi pri tej upeljavi? Priporočamo to v pomislek tudi društvu za tujski promet.

— **Prodaja lesa.** Deželna vlada v Sarajevu bo oddala v gozdih Šiša-Palež-Bobenjak v oddelkih I., II., III. in IV. stoječi smrekov les. Lesa je približno 250.000 kubičnih metrov. Pismene ponudbe je poslati najkasneje do 20. decembra 1910 deželni vladi v Sarajevu. Predmetni razglas se more vpo-gledati v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **II. splošni gostilničarski shod v Ljubljani,** ki se bo vršil dne 15. decembra t. l. v veliki dvorani Mestnega doma, se prične ob 10. uri dopoldne in ima ta-le dnevni red: 1. Pozdrav in poročilo o uspehih I. gostilničarskega shoda l. 1907. — 2. O enotni ureditvi policijskih ur po deželi. — 3. Poročilo in protest proti načinu, kako se podeljujejo gostilniške koncesije proti mnenju zadrug in občin. — 4. Zahteva po ureditvi odstotkov pri domačih trafikah. — 5. V zadevi odprave prodajanja piva, vina in žganja v zapечатih steklenicah po trgovcih. — 6. O omejitvi točenja pod vejo (bušenšank). — 7. O potrebi zadrugnega inštruktorja za deželo Kranjsko. — 8. V zadevi draginje živil, osobito mesa in zahteva po otvoritvi uvoza iz Srbije. — 9. Zahtevanje in resolucija, da bi se dolenska železnica že vendar enkrat podaljšala in strnila zveza s Hrvaško in Dalmacijo. — 10. Protest proti povišanju deželnih naklad na užitnino. — 11. Resolucija na oblastva, da naj se pri prenosu gostilniške obrti na otroke ali naslednike ozira na stare pravice. — 12. Odprava vinotočev čez ulico in trgovskih žganjarij. — 13. Ugovor proti prisilnemu oddajanju v najem in rubljenju gostilniških koncesij. — 14. Razni predlogi in nasveti. — Skupno kosilo bo po shodu v hotelu Tivoli (Sv. Vrh) prirejeno od učenk ravno sedaj vršnega se gostilničarsko-kuharskega tečaja. Kuvert 4 K.

— **Potrjena smrtna obsodba vojaka.** Dunajsko višje sodišče je potrdilo smrtno obsodbo cesarskega lovca Ivana Lanthalerja, ki je usmrtil in oropal letos poleti nekega trgovca iz Odese. Lanthaler bo usmrčen 15. t. m.

— **Gradjenje kitajskih vojnih ladij v Trstu.** Tržaški tehnični zavod je dobil od kitajske vlade naročilo, naj zgradi za kitajsko mornarico nekaj lovskih torpedovk.

— **Smrtna kosa.** V četrtek je umrl g. Josip Černe, krčmar na Prevalih pod sv. Goro. Na semenj sv. Andreja je bil še zdrav v Gorici. Podlegel je pljučnici. — V Solkanu je umrla posestnica in pekarica gospa Katarina Bitežnik v 53. letu svoje dobe.

Borba na Hrvaškem.

Nad Hrvaško se vedno bolj zgostujejo mažarski oblaki, političen vzduh je nasičen z zločinsko mažarsko-narodno pohlepno, ki se pripravlja, da plane na Hrvaško in jo požre. Veliko je seveda vprašanje, ako bi prepožrešni Mažarski ta veliki zalogaj ne obtičal v goltancu ali vsaj v želodcu, a toliko je gotovo, da je za Hrvaško in vso Jugoslavijo bolje, da se Hrvaška v teh zadnjih hipih obrani vsaj najhujšega. Zato se ne smemo čuditi, da so hrvaške stranke začele misliti na slogo, ne morda nenaravno in nasilno slogo, da bi se strpale vse v en strankarski tabor in zavrgle vsaka temeljne točke svojega programa. Ne, nego gre se samo za slogo na enem torišču: obramba pred Mažari!

Že smo poročali, da je koalicija sprožila vprašanje sestave zanesljivo narodne saborske večine in da sta se njenemu pozivu odzvali obe pravaški stranki. O tem smo dobili iz Zagreba še naslednji dopis:

V kratkem se začno dogovori med pravaškima strankama in koalicijo. O teku in uspehu teh dogovorov je težko kaj reči. Hrvaška javnost pa jim pripisuje zelo veliko važnost in upa, da interesirane stranke za nekaj časa pozabijo na medsebojne spore. Sloga vseh strank proti mažarskemu nasilju bi bila velikansko delo. Vsi prihajamo vsak dan bolj do prepričanja, da v današnjem stanju za nas ni rešitve. Če morda tudi še sedaj takoj ne, a vendar prav v kratkem mora med Hrvatimi priti do sloge v enem klicu: Proč od Ogrske! V mažarski zbornici najuglednejši mažarski politiki odkrito izjavljajo, da Hrvaška nima pravice do obstanka in negirajo še tisto malo, kar nagodba zamčuje. Zato bo vsakdo podpiral skupno akcijo strank za sklicanje in delovanje našega sabora.

Ako dogovori uspo, potem bo stala Hrvaška močna in nepremagljiva nasproti Mažarom. Potem bodo morali računati z nami in nehale bodo tiste izvalne izjave v zbornici, po katerih so deč Hrvaške sploh več ni. Samo naš sabor — močan in edin, more obračunati s peštansko zbornico; vsaka druga akcija pa se bo razbila ob mažarskem nadvladju in ne bo mogla prinesiti pričakovanega uspeha.

Štajerske novice.

— **Imenovanje.** Dr. Edvard Golič, zdravnik javne celjske bolnišnice, je imenovan za primarija.

— **Zanimiva volitev.** V okrajni zastop arveški Arnfels so bili izvoljeni iz kmečkih občin tudi nekateri Slovenci. Pod Arveš spada več občin, ki imajo večino slovenskega prebivalstva ali vsaj močno manjšino.

— **Nazarje v Sav. dolini.** Kat. slov. izobraževalno društvo priredi na Stefanovo dne 26. t. m. v društveni sobi igro: »V zadnjem trenutku«. Na sporedu je tudi petje in drugo.

— **Zgodovinsko društvo za Spodnje Štajersko** ima prihodno nedeljo, dne 18. decembra v Ormožu v tamošnji »Čitalnici« svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Dr. Fr. Kovačič: Zgodovinski spomini v Ormožu in okolici. 3. Poročilo o delovanju in ciljih Zgodovinskega društva. — Začetek ob 4. uri popoldne.

— **Slov. trgov. obrtno društvo v Celju** priredi v soboto, 17. decembra zvečer v salonu hotela »Beli vol« zabavni večer s sodelovanjem celjske narodne godbe.

— **Naše prireditve** prihodnje nedelje. Slov. kat. izobraževalno društvo pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah ima v nedeljo, 18. decembra po večernih svoj občni zbor. — V Poljčanah se vrši 18. t. m. okrožni zadrugni shod ob 3. uri popoldne. Govori g. Pušenjak.

— **Zadrugni tečaj** se vrši v času od 9. do 14. januarja 1911 v zadrugnem domu v Št. Lovrencu na Dravskem polju. Začetek v ponedeljek dne 9. januarja ob 8. uri zjutraj! Spored: a) Predavanje: V ponedeljek dne 9. januarja: Narodno-gospodarski, pravni-vzgojevalni pomen zadrug. Denarne zadruge. — V torek dne 10. januarja: Zemljiška knjiga. Dolžnosti načelstva, seje načelstva. — V sredo dne 11. januarja: Zboljšanje posestev. Dolžnosti nadzorstva, seje nadzorstva. — V četrtek dne 12. januarja: Sestava računskih zaključkov. — V petek dne 13. januarja: Organizacija kmečkega stanu, nakup kmetijskih potrebščin. Občni zbori. — V soboto dne 14. januarja: Zadrugna prodaja živine. — Predavajo nadrevizor Vlad. Pušenjak, zastopnik centralne za živinorejo na Dunaju in drugi kmetijski strokovnjaki. — b) Praktičen del: Praktično se bo vsak udeleženec poučil o vsem poslovanju in knjigovodstvu posojilnic, o sestavi rač. zaključkov, o predpisih glede kolekov, pristojbin, o poslovanju zadrug z Zadrugno zvezo itd. V četrtek dne 12. januarja se bo obravnavala sestava rač. zaključka in se priporoča tajnikom, kateri še ne morejo sami sestaviti rač. zaključka, da se ta dan tečaja udeležijo. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj kmalu prijavi udeležbo. Trideset udeležencev dobi brezplačno hrano in stanovanje. — Zadrugna zveza v Mariboru.

— **Kužna bolezen goveda na Štajerskem.** V okrajih Lipnica, Wildon, Arvež in Maribor se širi kužna bolezen goveje živine na gobcu in parkljih. V wildonskem okraju je okuženih že 23 občin. Tudi župan Thalerju v Št. Ilju je zbolela vsa živina. Zanesla se je nevarna bolezen iz Hrvaškega po živinskih prekupcih. Veterinarska oblast se trudi, da bi omejila razširjanje kuge. Sejmi so baje prepovedani za tri mesece.

— **Orožniki se aretirali** v Ormožu dne 12. decembra nenadoma nekega farmacevta v tamošnji lekarni. Vzrok: nenavni čin, izvršen nad mlado deklico.

— **Ponarejena krona.** Iz Ptujja poročajo: Nekateri trgovci so opazili, da dobivajo dan za dnevom ponarejene krono in goldinarje. Orožniki zasledujejo ponarejalce.

— **Tatvine.** Tatovi so vlomili v Bizeljskem pri Brežicah v tamošnjo podružnico trgovine g. Freceita in odnesli blaga za vrednost čez tisoč kron. Zandarmerija skrbno zasleduje tatove, ki so jo srečno popihali čez Sotlo na Hrvaško. Vidi se, da je skrbno organizirana banda uzmovčev ta vlom izvršila. Tudi na več drugih krajih na Sušici in okolici Bizeljskega so skušali tatovi vlomiti, tako na primer celo pri gospodu županu, odkoder so jo pa praznih rok odkurili. — Iz Murškega polja se poroča, da so se začele tudi tam, posebno po vaseh krog Križevce klatiti tatinske družbe iz Ogrskega, pomešane s cigani. Tako so hoteli ukrasti nadučitelju g. Cvetku v Vučji vasi debelega prašiča. Zabodli so ga z nožem, a vendar ga niso mogli odnesti, ker so bili pravočasno zapodeni. Naši varnostni organi vse premalo skrbijo za varnost in imetje naših državljanov. Če je pa treba pravice našega ljudstva zatirati, tam pa imajo naša glavarstva takoj pri rokah cele kompanije orožnikov. No, smo pač v Avstriji!

ODPOKLICANJE NUNCIJA GRANITO DI BELMONTE.

»Diplomatična korespondenca« poroča, da bo odpoklican dunajski nuncij knez Granito di Belmonte.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Dne 13. t. m. v Zagrebu ni bilo demonstracij. Aretiranih je bilo pri demonstracijah 12. t. m. 11 oseb, med njimi 7 delavcev. Dne 18. decembra bo v Zagrebu po dijakih sklican javen ljudski shod, ki bo zahteval reciproci-teto zagrebškega vseučilišča.

VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Na Angleškem je dozdej izvoljenih 193 liberalcev, 240 konservativcev, 36 pristašev delavske stranke, 59 Redmondovih in 8 Briensovih pristašev.

KITAJCI ZA USTAVO.

V Mukdenu je priredilo 10.000 Kitajcev demonstracijo. Zahtevali so, naj se skliče takoj kitajski državni zbor.

NAJSTRAŠNEJŠI VOJNI LADJI SVETA.

Najstrašnejši vojni ladji na svetu bosta nova dreadnoughta, ki bosta imela 16-colske topove.

Ljubljanske novice.

Ij Javna predavanja S. K. S. Z. Včeraj je predaval gospod primarij dr. V. Gregorič jako poljudno o predmetu: »Vpliv alkohola na srce in človeški organizem.« Dvorana S. K. S. Z. je bila polna občinstva, ki se je za predavanje g. predavatelju hvaležno zahvalilo. Predavanje priobčimo.

Ij Sprehod po starem Rimu. Opozarjamo še enkrat na veliko skioptično predavanje, ki se vrši danes točno ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Predava dr. E. v. G. L. a m p e.

Ij Usmilite se slovenskih šolskih otrok na Koroškem! Prosimo darov za Božičnico slovenskim šolskim otrokom na Koroškem! Lani smo s pomočjo blagoslovenih tukajšnjih dobrotnic in dobrotnikov mladine priredili prekrasno Božičnico slovenskim šolskim otrokom na Koroškem. Tudi sedaj prihaja iz Koroške taka prošnja. Obračamo se tem potom do onih blagih src, ki so nam lani pomagala, da tudi letos priskočijo na pomoč ter poleg tega pridobe še novih dobrotnic in dobrotnikov. Mislimo, da ne bomo trkali zaman, ako prosimo ljubljanske Slovence in Slovence, da v svojih krogih vsaka in vsak po svoji moči nabira za Božičnico ubogim slovenskim šolskim otrokom v ogroženi Koroški. Pokažimo za dejanji svojo ljubezen do obmejnih bratov, pomagajmo jim, da ohranijo narodu mladino — bodočnost. — Priložili smo te dni »Slovenec« polčnice za Ljubljano. Lepo prosimo: izpolnite vsako položnico, vsak, tudi najmanjši dar bodo koroški Slovenci hvaležno sprejeli. Darovalce naj se blagohotno napiše z nabranimi svotami na drugo stran položnic. — Vsi na delo, da bratom na meji napravimo lep Božič! Došli darovi bodo izkazani v »Slovenec«.

Ij Pokrovitelji »Patronata Vincencije družbe za mladino v Ljubljani« so postali s tem, da so darovali znesek po 100 kron, oziroma se zavezali darovati ta znesek v petletnih obrokih po 20 kron g.: dr. Jožef Gruden, sem. profesor v Ljubljani; Francišek Jarc, župnik v p. v Ljubljani; in dr. Gregor Pečjak, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani. Ko se jim vodstvo patronata tem potom kar najiskrenejše zahvaljuje, želi le, da bi našli mnogo posuemalcev.

Ij Dr. Švigelj je bil huč na zadnjem liberalnem shodu »pri Francelinu«, češ, da ga »Slovenec« ubija kot odvetnika. To ubojstvo smo zagrešili s tem, ker smo objavili pismo Ernesta Windischerja, ki kaže septembarsko poštvalnost dr. Švigelja. Dr. Švigelj je sedaj enkrat na lastnem telesu poizkusil, kako prijetno je to, če se v »Narodu« od številke za številko ubija naše odvetnike. Spominjamo samo na slučaj, ko so v »Slovenskem Narodu« dr. Peganu očitali, da je obljubil kmetom iz škofje-loške okolice, da jih bo brezplačno zastopal v njihovi kazenski stvari zaradi pokvarjenega mleka. Kljub tej obljubi se očita dr. Peganu, da je umazano zahteval plačilo stroškov. Ker se dr. Peganu ni zdelo vredno na to odgovorjati, smo se sedaj spomnili tega slučaja in podamo tole pojasnilo: Pri dr. Peganu se je zgledil eden izmed prizadetih posestnikov za zastopstvo. Dr. Pegan je obljubil, da bo vse brezplačno zastopal, ako bo mogel z ozirom na zasedanje deželne zbornice. Ker mu to ni bilo mogoče, so si posestniki izbrali drugega zastopnika, tako da dr. Pegan s to stvarjo ni prav ničesar več imel opraviti. Ni vedel, kedaj je bila razprava, ni vedel kakšen uspeh je imelo zastopstvo

3615

Zahvala.

Za povodom nenadomestne izgubiskreno ljubljene, nepozabnega soproga

Valentina Žontarja

v tako obilni meri izraženo tolažljivo sožalje izrekam vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno zahvalo pa sem dolžna preč. duhovščini šentjakobski, osobito preč. g. župniku Iv. Barletu za tolažilne obiske in spremstvo na zadnjem potu, vsem jeruzalemskim romarjem ljubljanskim, st. moški Marijini družbi za udeležbo pogreba v tako častnem številu kljub slabemu vremenu, vsem darovateljem krasnih vencev, sploh vsem, ki so kakorkoli počastili blagega pokojnika in se ga spominjali v molitvi.

Bog bodi vsem obilni plačnik!

LJUBLJANA, 13. decembra 1910.

Globoko žalujoča vdova.

3623

Viljem Bogl, c. kr. sodni višji oficijal v p. v Ljubljani, naznanja v svojem in svoje rodoljubne imenu žalostno vest, da mu je draga hčer, oziroma sestra, gospodična

Marjana

v torek dne 13. decembra t. l. zvečer po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb drage ranjce se bode vršil v četrtek 15. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 6.

Brez posebnih obvestil.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 14. decembra.

Pšenica za april 1911	11.97
Pšenica za oktober 1911	10.75
Rž za april 1911	7.77
Oves za april 1911	8.35
Koruzna za maj 1911	5.63

3625

Agente

za prodajo **garantovanih srečk** in papirja **trajne vrednosti** se išče proti visoki proviziji in nagrad. Ponudbe naj se pošiljajo na: Administracijo „Neue Fortuna“ Budapest V, Börse, Postfach 78.

: Naročajte „Slovenca“ :**Kolesarjem v znanje!**

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, da naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pregledati, očistiti ter shraniti v primerno temperiranem prostoru.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da **brezplačno** na razpolago tvrdka.

K. Čamernik

specijalna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska c. 9.

Izvežban, samostojen starejši

solicitator

se sprejme v odvetniško pisarno na Štajerskem. Naslov v upravištvu.

3609 3

Pohišstvo za 100 kompletnih sob vedno v zalogi.

Vpogled prost! Rečno jamstvo! Kulturni pogoji! Prečastiti duhovščini in razprodajalcem popust.

Zaloga pohištva Pasterjrik, Dunaj

Glavna trgovina: Dunaj IX/4, Währingergürtel, Stadtbahnviadukt 142-156 blizu jubilejnega gledišča.

Podružnica: Dunaj XVIII, Währingerstrasse 109 (vogal Martinstrasse).

Tovarna: Dunaj XVIII, Edelhofergasse.

Dobavitelj dolenjevavstrijskih deželnih železnic, mnogih društev in samostanov.

Mnoga priporočila prečastite duhovščine.

Tvrdba obstoji od l. 1883.

3622 1 Najnovejši ceniki.

Župni urad v Vavtvasi razpisuje službo organista in cerkvenika.

Plača letnih 800 K v gotovini, prosto stanovanje in poraba vrta. — Prednost imajo tisti, ki znajo voditi pevski zbor. Nastop ob novem letu.

3565 10

Za Božič

priporoča

P. Kirbisch, slaščičarna

Ljubljana, Kongresni trg 8

svojo veliko izbero okraskov, figur, bonbonjer, košaric s sadjem, oslajenega in stisnjene sadya v škatlah, najfinejših bonbonov, zvitkov (Kletzenbrod), mandeljnikov, lecta, poprenih kolačev itd.

Za božično drevesce najfinejši, najlepši in najcenejši obeski iz testa iz „španskega vetra“, sladkorja, kutn. sira in čokolade, najfinejše pecivo za čaj, patience-slaščice, šampanjski piskoti, kakao, čokolada, čaj, rum, najfinejša namizna vina, likerji, prepečenec, kifeljci, karlovski oblati za torte.

Za praznike najfinejše police, pince in masleni kruh. — Zbrani obeski za božično drevo od K 2— višje.

Naročila na deželo najtočneje.

3605 5

M. Drenik
Kongresni trg 7

Božična darila!

Največja zaloga ženskih ročnih del
in pripadajoče potrebščine.

Vezenje na roko. - Tamburiranje.
Montiranje. - Plisiranje. - Predtiskarija.

3594 — Naročila se izvršujejo točno in vestno. —

št. 19125/10.

Razpis

3617 (3)

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov

v Fari (okraj Kočevski), na Grosupljem (okraj Ljubljanski), v Senožečah (okraj Postojnski), v Logatcu (okraj Logaški s sedežem v Planini), na Raki (okraj Krški) in na Brdu (okraj Kamniški s sedežem v Lukovici).

S temi službami je združena v prvih treh krajih plača 1600 K, in v zadnjih treh plača 1400 K, z aktivitetno doklado 200 K in z dvema starostnima dokladama (petletnicami) po 100 K v vsakem kraju.

Zdravnik v Fari dobiva od zdravstvenega zastopa tudi 1200 K pavšala za pota, zdravnik na Brdu 400 K priboljška, 300 K pavšala za vožnje in 50 K pavšala za obiske v Moravčah, zdravniku na Raki pa gre po nekem volilu naturalno stanovanje z vrtom in vinogradom za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raki.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru do

5. januarja 1911.

z dokazili o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, npravnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Deželni odbor kranjski

V Ljubljani, dne 11. decembra 1910.

Proti ljubljanski zavod za straženje in zaklepanje išče upokojenega žandarmerijskega stražmoštra ali straževodja za

službo preglednika

in v to svrhu spadajoče posle. Ponudnik mora biti povsem zanesljiva energična oseba, čvrst in reprezentabel. Sprejemajo se le pismene ponudbe. Plača po dogovoru.

3624

Poziv župnim uradom ljubljanske in goriške škofije.

Čč. župni uradi imenovanih škofij, zlasti oni, ki so blizo dekanije in župnije Vipava, se naprošajo, da poiščejo v svojih maticah poročne date nastopnih oseb:

1. Štefana Premru (Premerl, Praemrau ali slično) in Katarine (poroka ie bila okoli l. 1690.)
2. Andreja Premru in Katarine (poročena okoli l. 1690.)
3. Urbana Premru in Neže (poročena okoli l. 1745.)
4. Janeza Premru in Marijane Fegic (Fagez) poročena okoli l. 1770.

V ugodnem slučaju naj se izdela za navedene osebe poročni list in pošlje župnemu uradu v Vipavi, ki bo poslal zanj postavno takso in primerno nagrado za raziskavanje.

Župni urad Vipava, dne 9. decembra 1910.

3620

Kdor zida ali rabi cementne izdelke
naj zahteva
cene od

tvornice cementnih izdelkov

JOS. CIHLÁŘ

:: Ljubljana ::

Dunajska cesta št. 67

2586

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Ouz, Gablonz a. N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumborg, Müding, Moran, Novi Jičín, Pízon, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Ovitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk l. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrobanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
Banka in menjalnica.
Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: Zaloga :
vseh vrst sukna,
platna ter manu-
fakturnega blaga.
3027

Najpriljubljenejša 3578
božična in novoletna darila*
so **gramofoni**
od 25 kron višje.
Plošče K 2.50.

V zalogi jih ima
Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg.

TOIFLOV

TALANDA

CEYLON
ČAJ

3395

V vasi Zarečje, okraj Ilirska Bistrica,
v jako prijaznem kraju na Notranjskem,
proda se prostovoljno srednje veliko

posestvo

obstoječe iz nove hiše in drugega gospodar-
skega poslopja v prav dobrem stanju, njiv,
travnikov in gozda. Na tej kmetiji se redi
10 glav goveje živine in večje število svinj.
Pojasnila daje lastnik 3588 3

Jožef Penko

posestnik, Zarečje 18, pošta Trnovo.

Išče se

soba

s 15. decembrom z domačo hrano. Ponudbe
na upravništvo »Slovenca« pod naslovom
»Stanovanje«. 3614

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. - Priznana fina
kuhinja. - Izborne pijače. - Nizke
cene. - Lepi restavracijski prostori.

Čedno grupirani relief iz lesa in slikano
Kristusovo rojstvo

(jaslice), velikost 120 x 88 cm predstav-
ljajoče z desetimi podobami, proda FR.
ROPRET, podobar na Bledu. — Cena
3399 solidna! 3

3586

Oklic

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. I., naznanja, da je umrl dne 9. januarja
1910 gospod

Pavel Mlinar, kurjač v p.

stanujoč v Ljubljani, ulica na grad št. 7, ne da bi zapustil kako naredbo poslednje volje.
K zapuščini so se priglasili za dediče Janez Mlinar, posestnik na Stari Vrhniki
št. 83, Anton Mlinar, sedaj v Ameriki, Matija Mlinar od Sv. Ivana, Neža Arhar iz Lav-
rovca, Tomaž Mlinar od tam, Neža Malovrh v Rovtah in Marija Popit na Drenovem
griču št. 2.

Ker je temu sodišču neznan, ali in katerim daljnim osebam gre do njegove za-
puščine kaka dedinska pravica, se pozivljajo, če nameravajo iz kateregakoli pravnega
naslova zahtevati zapuščino tudi zase, da naj napovedo svojo dedinsko pravico v enem
letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se zglase, izkazavši svojo
dedinsko pravico za dediča, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je medtem postavil za
oskrbnika gospod Anton Perjatelj, c. kr. sodni oficijal v p. v Ljubljani, obravnavala z
onimi, ki se zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim pri-
sodila, dočim bi zasegla nenastopjeni del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za
dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. I., dne 6. decembra 1910.

3591 (3)

Oklic

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. I. naznanja, da je umrla dne 1. februarja 1910
v Ljubljani gosa Renko Marija, zasebnica iz Poljšnika pri Litiji, ne da bi zapustila kako
naredbo poslednje volje.

K zapuščini so se do sedaj priglasili Helena in Polona Renko v Lokah št. 14 in Martin
Renko iz Košice št. 25. kot dediči iz naslova zakona.

Ker je temu sodišču neznan, ali in katerim nadaljnim osebam gre do njene zapu-
ščine kaka dedinska pravica, se pozivljajo vse nadaljne osebe, katere nameravajo iz katerega
koli pravnega naslova zahtevati zapuščino ali del te zapuščine za se, da naj napovedo
svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se
zglase izkazavši svojo dedinsko pravico za dediča, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je
medtem postavil za skrbnika gospod Karol Franke v Ljubljani, obravnavala z onimi, ki se
zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim prisodila, dočim bi
b zasegla nenastopjeni del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapu-
ščino država kot brezdedično.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. I.

dne 7. decembra 1910.

Zagrebski
Franck
kot lovarniško znamenje
priporočujemo kot priznano najboljši pridatek za kavo!

Št. 38.608.

Vabilo.

3592 3

Ze mnogo let se oproščajo blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob
godovih s tem, da si jemlje oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.
Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo
opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli
gospodje trgovci:

C. J. Haman na Mestnem trgu; Vaso Petričič, nasl. J. Samec
na Mestnem trgu in Lav. Schwentner v Prešernovi ulici.

Vrhu tega bode v smislu ukrepa mestnega magistrata, raznašal mestni uradni sluga
tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti
jedno krono in na vpisani polj poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisemnim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločen naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 8. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

A I 73/10
12

Lepo stanovanje

v Kolodvorski ulici št. 32, obsto-
ječe iz 4 sob, kuhinje in drugih
pritiklin, je januarja meseca za
oddati. Več pri lastniku Al. Vod-
niku. 3555

parilnike

prenosljiva štedilna kotlišča

neobdelana ali emailirana slamo-
reznice za krmo reporeznice, mlane za de-
belo moko in sesalke za gnojnico
kakor tudi vse druge poljedelske stroje najno-
3394 večje in najboljše sestave.

Ph. Mayfarth & Co.
Dunaj, II., Morstr. št. 71.

Zahtevajte obširne prospekte nastoj in franko
Zastopniki in razprodajalci se iščejo!

Zaloga vina

Josip Pertot, Barkovlje-Trst 404.

Sode iz belega hrastovega
lesa, trpežni, močni

Sode
od finega špirta
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hra-
stovega lesa, močne, trpežne,
popolnoma nove iz tovarne
špirta za fini Spirit in za vino
pripravljeni, za vsako vino
izborni, takoj rabljivi za kar
se jamci, odva v velikosti po
300, 400, 500, 600, 700 do 1000
litrov držeče, na zahtevo tudi
100 do 200 litrov ali manjše
po prav solidnih nizki ceni

iv. A. Hartmann naslednik
Hvg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne,
točna postrežba.

VAJENEC

3454

poštenih staršev
se sprejme v
večjo trgo-
vino na
Dolenjskem.

Ponudbe je poslati pod „št. 100“
na upravništvo „Slovenca“

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501 **„Kuč“**

4 steklenice (5 kg) franko K 4-
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Telefon šte. 16.

Telefon šte. 16.

2767 Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhi-
tekturo in stavbenotehniška dela; tesar-
stvo in mizarstvo s strojnim obratom za
stavbena in fina dela; opekarne s stroj-
nim obratom v Kosezah in na Viču;
kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Pri-
poroča se za stavbena dela vsake vrste.

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.
Specijaliteti: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Blagajničarka

vešča slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj. Gospodične, take, ki so bile že blagajničarke, imajo prednost. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro „5“.

Moderne kožuhovine

kakor: ovratnice, mufl, klobuki, čepice za dame, gospode in otroke, otročje garniture, vse v največji izberi po zelo ugodnih cenah v modni trgovini :-:

P. Magdič, Ljubljana 3012
nasproti glavne pošte.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Adventne in božične pesmi za mešan zbor. **P. Angelik Hribar**; partiture in 4 glasovi K 4-80, posamezni glasovi à K —60. — Dolgo zaželjene in nujno pogrešane pesmi ljudskega skladatelja, ki je znal narodni duh v svojih pesmih spojit v cerkveno dostojnem smislu.

Obhajilne pesmi istega skladatelja, za mešan zbor; partitura in 4 glasovi K 3-60, posamezni glasovi à K —40. — Vrzel, ki se je kazala na polju cerkvene glasbe glede obhajilnih napevov, je s to zbirko precej izdatno izpolnjena.

Cantica sacra I. del, za moški ali ženski zbor. **Anton Foerster**. K 2-40. — Moškim in ženskim zborom je ta pesmarica, ki nudi veliko izbiro raznih napevov za vse prilike in potrebe cerkvenega leta, neobhodno potrebna.

Zbirka cerkvenih pesmi za moški ali ženski zbor; **Janko Leban**. K 1-40. — Priročna pesmarica obsega razne lepe napeve ter bode cerkvenim zborom prav dobro služila.

Missa in hon. St. Josephi za mešan zbor; **Ivan Pogačnik**. Partitura K 1-60, posamezni glasovi à K —40. — Vseskozi lahka a v pravem cerkvenem duhu zložena skladba bode svojemu namenu služila tudi pri najboljših cerkvenih zborih.

12 Marijinih pesmi II. zbirka, za mešan zbor; **Anton Foerster**. Partitura K 1-80, posamezni glasovi K —40. — Mojsterski, vendar lahki napevi so pravi biscri domače glasbene umetnosti.

Introitus et Communiones za največje in večje praznike celega leta; **Kimovec-Premrl**. Partitura K 2—, glasovi K 1—. — Za razvoj tradicionalnega korala je omenjena zbirka velike važnosti in cerkvenim zborom prepotrebna.

Vse te knjige se dobe v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani**, v knjigarni „**Ilirija**“ v Kranju in I. Krajec nasl. v Novem mestu.

Zapravljivec je

kdor dopušča svojim ljudem, da kurijo z drugim premogom kot šentjanškim.

Šentjanški premog

je namreč poleg tega, da ima izvrstno gorljivost, tudi po 60 vin. pri 100 kg cenejši, ko vsak drugi premog. Prodaja se namreč na drobno v hišo postavljen po 1-20 K 50 kg.

Razen prodajne pisarne v Šelenburgovi ulici 7, I. nadstr., sprejemajo naročila sledeče tvrdke: **Ivan Babič, Dolenjska cesta; E. Kavčič, Prešernova ulica; Leskovic & Menden, Jurčičev trg; J. Mencinger, Sv. Petra cesta; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; A. Sušnik, Zaloška cesta; Fr. Trdina, Stari trg; Ivana Tonih, Tržaška cesta; Uradniško gospodarsko društvo, Kongresni trg.** Naročila in denar za premog za Šiško sprejema g. **Lud. Kolnik, trgovec v Spodnji Šiški.**

Za cerkvene pevske zборе:

Zveličar nam je rojen, za ženske glasove, in Offertorium in festo Epiphaniae Domini za mešan zbor. **Fran Kimovec**. Part. K —40.

Božične pesmi za mešan zbor. **Chlondowski**. K 1-30.

Introitus & Communiones za največje in večje praznike celega leta. **Kimovec-Premrl**. Part. K 2—, glasovi po K 1—.

Rihar renatus. **Fran Kimovec**. 21 pesmi našemu Gospodu za mešan zbor: 3 razne, 4 postne, 2 božični, 2 velikonočni, 1 za Vnebohod, 8 za sveto Rešnje Telo, 1 na čast presv. Trojici. Part. K 3—, glasovi po K —40.

Ljudska pesmarica za nabožno petje v soli, cerkvi in doma. **Fran Spindler**. Broširano K —60, vezano K 1—. Obsega: 6 mašnih, 5 obhajilnih, 6 blagoslovnih, 21 pesmi za cerkveno leto, adventne, božične, velikonočne itd., 12 pesmi za Marijine praznike, 10 pesmi za šmarnice in druge pobožnosti, 9 pesmi k svetnikom in angelom, 16 raznih pesmi, poleg tega je tudi več pesmi, ki se pejejo z istimi napevi.

Spremljevanje k „Ljudski pesmarici“. **Fran Spindler**. K 4—. To je partitura k ravnokar opisani „Ljudski pesmarici“.

Cerkvena pesmarica za Marijino družbo, I. del, za štiri enake (ženske ali moške) glasove. **Anton Grum**. Part. K 2—. Obsega razne znane in udomačene mašne pesmi, dalje 2 pesmi za advent, 4 božične, 1 za Novo leto, 2 za sv. Tri Kralje, 2 za Ime Jezusovo, 5 postnih, 3 velikonočne, Križev teden, Vnebohod, Binkošti, Presv. Trojico, 4 o presv. Rešujem Telesu, 2 za Presv. Srce Jezusovo, cerkveno blagoslovljenje, dalje 9 obhajilnih in 5 k blagoslovu.

Missa de Angelis. **Fran Kimovec**. Koralna maša. Partitura K 1-50, vsak glas po K —30.

Missa in hon. s. Caeciliae ad IV voces inaequales. **Anton Foerster**. Op. 15. Part. K 2—, glasovi po K —30.

Missa Seraphica ad IV voces inaequales cum Organo. **P. Hugolin Sattner**. Part. K 3-20, glasovi po K —50.

Missa in hon. S. Stanislai Kostkae, brevis et facilis ad quattuor voces inaequales. **Dr. Anton Chlondowski**. Part. K 2-80, glasovi po K —40.

Missa in hon. ss. Cordis Jesu ad IV voces inaequales. **Fran Kimovec**. Part. K 1-50, glasovi po K —40.

Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije za mešan zbor in samospeve z orglami. **Anton Foerster**. Op. 82. Part. K 1-20.

Slava Bogu. **P. Hugolin Sattner**. Op. 10. I. zvezek. Mašne pesmi za mešan zbor. Part. K 1-50, glasovi po K —40.

Mašne pesmi za mešan zbor. **P. Hugolin Sattner**. Op. 9. Part. K 2—, glasovi po K —40.

Slovenska sv. maša za mešan zbor. **Ivan Laharar**. Part. K 1-20.

L. Boljarja slovenska maša za tri ženske glasove. **Fran Kimovec**. Part. K —60, štirje izvodi K 2—.

V pozornosti kličimo in 5 Marijinih pesmi za mešan zbor. **Anton Grum**. Part. K 1—.

Ecce sacerdos magnus za moški zbor. **Fran Kimovec**. Part. K —40.

Tantum ergo ad III voces viriles. **Dr. Anton Chlondowski**. Part. K —50, glasovi po K —10.

Te Deum super cantum Michaeli Haydn. IV. vocum inaequalium aut una voce cum organo. **Anton Foerster**. Op. 58. Part. K —50.

Asperges me et Vidi aquam iuxta editionem Vaticanam. **Fran Kimovec**. Part. K —50, pet izvodov K 2—.

Oremus pro pontificae nostro ad IV voces viriles. **Dr. Anton Chlondowski**. Part. K —50, glasovi po K —10.

Sanctae Joseph. **Dr. Anton Chlondowski**. Invocatio una voce sola et choro ad IV voces inaequales alternatim concinenda. Part. K —60, glasovi po K —10.

Ave Maria VII. vocem inaequalium aut IV vocum aequalium. **Anton Foerster**. Op. 107. Part. K —60, glasovi po K —20.

Ave Maria in čuščena Marija za tri ženske ali moške glasove z orglami. **Nagrobniča** za tri ženske glasove. **Fran Kimovec**. Part. K —50, pet izvodov K 2—.

Litanije presv. Srca Jezusovega za moški ali ženski ali mešan zbor. **Anton Foerster**. Op. 73. Part. K —40.

Lavretanske litanije Matere božje za moški ali ženski ali mešan zbor. **Anton Foerster**. Op. 17. Part. K —40.

6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas) z orglami. **Anton Foerster**. Op. 100. Part. K 1-80, glasovi po K —40.

12 Marijinih pesmi za mešan zbor. **Stanko Premrl**. Part. K 1-80, glasovi po K —40.

Marijine pesmi za mešan zbor. **P. Hugolin Sattner**. Part. K 1-80, glasovi po K —50.

Velikonočne pesmi za mešan zbor. **Ivan Laharar**. Part. K 1-30.

Lamentacije in očitjanja ali žalostne pesmi Jeremija preroka („Kaj sem ti storil“) za mešan zbor. **Anton Foerster**. Op. 5. Part. K —70.

Šmarčnične pesmi za mešan zbor. **Ivan Laharar**. Part. K 1-30.

Nagrobniča. **František Marolt**. Lično vezano K 2-40. Poleg že znanih, lepih, v srce segajočih žalostink, n. pr. Blagor mu, Človek glej, Nad zvezdami, Jamica tih, Usliši nas Gospod itd., imamo v Maroltovi zbirki tudi izredno številno novejših vsestransko vzornih, glasbeno dovršenih in globoko občutenih nagrobničnih spevov. Zbirka obsega 24 slovenskih nagrobničnih, zaključujejo štirje latinski zbori: „Libera“, „Miserere“ in pa najlepša, najresnejša in najveličastnejša se glaseča in dušo najbolj pretresujoča Mendelsohnova nagrobnična „Beti mortui“.

Præliudium et postliudium super hymnum auctoris Josephi Haydn pro organo aut fortepiano quatuor manibus (Secundo — „Ped.“ c. octava). **Anton Foerster**. Op. 103. Part. K —60.

Himna v čast Cirilu in Metodu. **Premrl**. Za mešan ali moški zbor. Part. K —40.

Dinamo stroji, elektr. motorji. Naprave za elektr. razsvetljavo in prevajanje elektr. sile. Električni obrabi vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, elektr. železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst. 2075

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektr. strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška knjuna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. Za vele- in malo obrt.

Največja božična okazajska prodaja

v konfekciji za dame in deklice ter izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. 3559

Primerna koristna božična darila!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Za Božič znižane cene!

Anton Šarc specialna trgovina perila.

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 5
nasproti glavne pošte.

2964 1

Valični mlin v Domžalah I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ul. 6.
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izuradne kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

2580

Najstarejša svečarska tovrka **Fr. Šupevc** Ustanovljena leta 1800

priporoča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče za cerkev, pogrebe in procesije, voščene zvitke, izborni med-pitanec, koji se dobiva v steklenicah, škatlah in škafih poljubne velikosti. — Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčih, kakor tudi vosek in suho satovje po kolikor mogoče visoki ceni. Za obilna naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo. — Ljubljana, Prešernova (Slonova) ulica 7, Perlesova hiša.

3396

Tehnični birô in podjetje zgradb

Ingenieur H. UHLÍŘ
Ljubljana, Resljeva c. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, znanstvena mnenja, prevzeta zgradb

3362

Daje po

43 | 0 | 0
4 | 4 | 0

UZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 3/4 % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.